

13

Helsingin arkkitehtuuriohjelma

HEL 2024-003856 T 00 01 01

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan Helsingin arkkitehtuuriohjelman ja sen 27 toimenpidettä.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Arkkitehtuuripoliittiset ohjelmat linjaavat rakennetun ympäristön laatua ja tarjoavat työkaluja arkkitehtuurin yhteiskunnallisen roolin vahvistamiseen. Suomi on kansainvälisesti ollut pioneeri ensimmäisellä vuonna 1998 julkaistulla ohjelmallaan. Valtakunnallinen ohjelma ” [Kohti kestäväää arkkitehtuuria – Suomen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma 2022 - 2035](#)” on hyväksytty valtioneuvoston kansliassa vuonna 2022.

Myös suomalaiset kaupungit ja kunnat ovat 2000-luvulta alkaen tehneet omia ohjelmiaan. Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025 linjataan, että tällä strategiakaudella viedään päätökseen Helsingin arkkitehtuuriohjelma.

Laadukas arkkitehtuuri ja julkisen kaupunkitilan suunnittelu lisäävät kaupunkilaisten hyvinvointia ja Helsingin vetovoimaa. Arkkitehtuurin keinoin ratkotaan myös yhteiskunnallisia haasteita. Helsingin arkkitehtuuriohjelma on keskustelunavaus arkkitehtuurin merkityksestä Helsingissä ja työkalu sen edelleen kehittämiseksi.

Ohjelma on valmisteltu yhteistyössä kaupungin kaikkien toimialojen kesken. Valmistelutyö käynnistyi taustamateriaalin keruulla edellisellä valtuustokaudella. Tämän jälkeen teemoja ja tavoitteita on täydennetty ja tarkistettu kaupunkistrategian 2021 - 2025 mukaisiksi, toimintaympäristön muutokset huomioiden.

Arkkitehtuuriohjelman keskeiset tavoitteet

Arkkitehtuuriohjelman mukaan Helsinki on paikka, joka tarjoaa oivaltaa, ihmisten tarpeisiin vastaavaa arjen arkkitehtuuria. Helsinki rakentaa laadukasta julkista kaupunkitilaa ja hyvää elinympäristöä kaikille helsinkiläisille.

Arkkitehtuuri on Helsingille yksi keino nostaa alueiden imagoa ja ehkäistä syrjäytymistä. Kaupunginosia kehitetään niiden ominaispiirteiden pohjalta. Julkiset rakennukset ovat alueidensa käyntikortteja.

Arkkitehtuuriohjelmassa linjataan, että kaupunki toteuttaa vastuullisesti korkeatasoista arkkitehtuuria, ja käyttää resursseja taitavasti. Kaupunki toteuttaa arkkitehtuurissaan oivaltavia kohteita, jotka ovat ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäviä.

Ohjelmassa todetaan, että Helsinki on kaupunki, joka vaalii ainutlaatuista lähiluontoaan, puistojaan ja merellisyyttään, ja tunnistaa niiden vaikutukset hyvinvointiin ja kaupungin kukoistukseen. Helsinki on kaupunki, joka valjastaa arkkitehtuurin ja rakentamisen osaksi ilmastokriisin ratkaisua ja siihen sopeutumista. Helsinki pitää huolta rakennuksistaan sekä korjaa ja uudistaa niitä taitavasti. Uudisrakentaminen tehdään resurssiviisaaksi ja vikasietoiseksi.

Arkkitehtuuriohjelmassa otetaan kantaa myös arkkitehtuuriin liittyvään viestintään ja osallisuuteen. Ohjelmassa todetaan, että Helsinki kehittää keinoja päästä arkkitehtuuriohjelman tavoitteisiin monipuolisen osallisuuden, uusien suunnittelumetodien ja arkkitehtuurista viestimisen avulla.

Arkkitehtuuriohjelman toimeenpano ja seuranta

Ohjelma viitoittaa Helsingin kaupungin toimintaa ja kutsuu samalla myös muita tahoja vaalimaan laadukasta arkkitehtuuria.

Ohjelmassa on 27 toimenpidettä tavoitteisiin pääsemiseksi. Arkkitehtuuriohjelman toimeenpano on koko kaupungin yhteinen asia. Helsinki nivoo arkkitehtuuriohjelman toteutuksen osaksi kaupungin suunnitteluprosesseja ja ohjelmia. Uusia toimintamalleja pilotoidaan käynnistyvissä hankkeissa ja kokeiluissa.

Ohjelman ensimmäinen seuranta sekä ehdotus sen järjestämisestä jatkossa tuotetaan osana seuraavan kaupunkistrategian valmistelua.

Lopuksi

Käsitellessään kaupunginhallitukselle tehtävää esitystään, kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi viisi vastaehdotusta, jotka on sisällytetty liitteenä olevaan arkkitehtuuriohjelmaan.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 4 momentin mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle.

Esittelijä

19.8.2024

Asia/13

Lisätiedot

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Anna Villeneuve, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin arkkitehtuuriohjelma

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto